

В. Я. Миронченко, М. І. Прокопенко

Аудіовідеопродукція

АУДІОВІДЕОПРОДУКЦІЯ (від лат. audio – слухаю, чую; video – дивлюсь, бачу; produco – виробляю) – вироби, що несуть на собі записи звуку або зображення у звуковому супроводі, які при потребі відтворюються на спеціальній апаратурі. Розрізняють аудіо- та відеопродукцію. Для запису та відтворення звуку застосовують грамофонні платівки, магнітофонні касети та комп'ютерні компакт-диски. На них можуть зберігатись записи муз. творів, голоси людей і різноманітні природні та штучні звуки чи шуми. До відеопродукції належать відеокасети та компакт-диски із записами зображення (малюнки, фотографії, картини, кінофільми тощо), які можуть супроводжуватися звуком. А. використовується в телерадіомовленні як ефір. продукт, в організації мас. відпочинку і розваг (дискотеки і відеотеки), для домаш. прослуховування і перегляду. Перша аудіопродукція з'явилася у 20-х рр. 20 ст., коли було налагоджено випуск грамплатівок для широкого вжитку. Розвиток А. безпосередньо пов'язаний з розвитком техніки, що відтворює звук і зображення. У післявоєнні роки з'явився магнітофон, який поступово майже витіснив із ужитку грамплатівки. Згодом носіями фонограм стали магнітофонні касети та компакт-диски. Перші спроби створення відеопродукції належать до 50-х рр. 20 ст., коли був винайдений спосіб магніт. запису зображення. Мас. виробництво розгорнулось наприкінці 70-х – поч. 80-х рр. Відеопродукція виявилась дешевою і швидко заповнила ринки багатьох країн. А. тематично різноманітна і різнопланова. До відеопродукції належать муз. програми, комп'ютерні ігри, навч. відеопроекти, відеожурнали, галуз. відеоенциклопедії, турист. довідники та ін. З допомогою А. вдається зберегти зображення давніх пам'яток, що руйнуються, зафіксувати зразки фольклору, національних традицій, зникаючі ремесла. 1999 в Україні вироблено 7073 тис. шт. компакт-дисків, 2000 – 10095 тис. шт.; відеокасет відповідно – 59,6 та 81,8 тис. шт.; аудіокасет – 79,4 та 138 тис. шт. Серед виробників аудіокасет – Київ. завод «Фотон», який виготовляє 8,7 % продукції, що реалізується на ринках України. Решту виробляють малі підприємства. Найбільшими виробниками компакт-дисків є київ. приватне підприємство «Машел», яке виготовляє 43,6 % усіх компакт-дисків, що виробляються в Україні, ТОВ «Рік» – 23,8 % та ЗАТ «Болідиск» – 21,6 %. А. реалізується через мережу спеціаліз. магазинів; шляхом замовлення й розсилки касет за каталогом; через систему прокату; відеоклуби та відеосалони. Ситуацію на аудіовідеоринку висвітлює ж. «Телерадіокур'єр». Поряд з легал. способами виробництва і збуту А. є багато

нелегальних. У багатьох країнах побутує аудіо- та відеопіратство. В Україні 1998 ухвалено Закон України «Про телебачення і радіомовлення», за яким телерадіоорганізаціям заборонено «поширювати порнографію або іншу інформацію, яка підриває суспільну мораль чи підбурює до правопорушень, принижує честь і гідність людини» (ст. 2). Від 2000 набув чинності Закон України «Про поширення копій аудіовізуальних творів і фонограм», що дозволяє боротися з виробництвом і торгівлею піратською А. З метою протидії незакон. поширенню аудіовізуал. творів та фонограм цим законом передбачено маркування кожної копії такої продукції. Від 1 січня 2001 експорт, імпорт, опт. та роздрібна торгівля немарков. копіями аудіовізуал. творів та фонограм вважається адм. порушенням. 2001 КМ України запровадив ліцензування та кодування компакт-дисків.

Рекомендована література

1. Зарицька О. В. Нові засоби масової комунікації. К., 1993;
2. Павленко Н. Аудиовизуальные произведения и фонограммы. Х., 2001.

Бібліографічний опис:

Аудіовідеопродукція / В. Я. Миронченко, М. І. Прокопенко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-44625>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).